

τοῦτο ὁ ὑπολοχαγὸς Ἐπ. Μαυροδῆμος δὲν χορατεύει, τοὺς ἐδείξε σφαίρας· ἐκεῖνοι δὲ μὴ διαθέτοντες μεγάλας δυνάμεις ἀπεσύρθησαν· ἀλλ' ἔκτοτε ἤρξαντο νὰ συσσωρεύωσι δυνάμεις ἐν ἄκρῃ μυστικότητι, ὅπως ἐξείρνης ἐπιπεσόντες ἐκτοπίσωσι τοὺς ἡμετέρους, ἢ μᾶλλον μετέρως ἐκκινήσωσι καὶ διαρπάσωσι καὶ τὰ παρὰ τὴν μεθόριον χωρία· τοῦτο δὲ βεβαιούται καὶ ἐκ τῶν παρχαγελ¹, ἃς ἔδωκε τὴν κυριακὴν ὁ μπίνμπαςης (ταγματάρχης) εἰς τινὰς χωρικοὺς ἐκ Πυργωτοῦ, ὃν ὑπὸ τοῦ σαβδότου ἐμπόδιζε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ χωρίον του, ἵνα μὴ κάμῃ γνωστὰς τὰς συγκεντρώσεις καὶ στρατιωτικὰς κινήσεις· εἶπε δ' αὐτῷ νὰ τοὺς περιμένωσι τὸ μεσημέριον εἰς τὸ χωρίον του, (2 1/2 ὥρας ἀπέχον τῶν ὁρίων), διότι τὸ ἐσπέραις θὰ μεταβῶσιν εἰς Δερελι, (πέντε ὥρας τοῦ Πυργωτοῦ ἀπέχον).

Τὴν κυριακὴν λοιπὸν, 15 λήγοντος, περὶ ὥραν ὀγδόην Τούρκοι ὑπὲρ τοὺς τετρακοσίους ζητοῦσι νὰ ἐκτοπίσωσι τοὺς ἡμετέρους μόλις τριάκοντα ὄντας, ἀλλ' ἀπαντῶσιν ἀντίστασιν οἷαν οὐδέποτε ἐφάνταζοντο· ἐπὶ ἑξ ὥρας ἐμάχοντο οἱ λεοντόκαρδοι τριάκοντα ὑπὸ τὸν Μαυροδῆμον· ἐναντίον ὑπερδεκαπλασίον μὴ κατορθώσαντων οὐδὲ σπιθαμὴν γῆς νὰ ἐκπορθήσωσι· βραδύτερον ἀφίκοντο δυνάμεις ἐπικουρिकाὶ τοὺς ἡμετέρους ὑπὸ τὸν ἀντισυνταγματάρχην κ. Ἰσκον, ἀλλὰ σχετικῶς ἐλάχισται, ἡ δὲ μάχη διήρκεσε μέχρι τῆς 7 μ. μ. Τὴν ἐπιοῦσαν ἀπὸ πρωίας ἤρξαντο αἱ ἐπιθέσεις ἐκ μέρους τῶν Τούρκων πεισματωδέσταται μετὰ λύσης ἀπεριγράπτου καὶ ἀγρίων κραυγῶν· αἱ ἐπιθέσεις διήρκουν ἀπὸ ἡμίσειαν ὥραν μέχρι μίας, διότι οἱ ἔχθροὶ ὑπερεδιπλασιάσθησαν, καὶ ἐλύσσαζαν μὴ δυνάμενοι νὰ ἐξαρπάσωσι δρόμα φουστανελοφόρων ὑποστηριζομένων παρὰ χωρικῶν ὀπλισμένων ὅπλοις μεσαιωνικοῖς· θαύματα, ἀγαπητὸν *Μὴ Χάρεσαι*, θαύματα ἀνδρείας, καρτερίας καὶ γενναιοψυχίας ἐπεδείξαντο οἱ ἡμέτεροὶ ἀμυνόμενοι· ἡμύναντο καὶ αὖθις μέχρι τῆς 7 μ. μ. τῆς δευτέρας ὅτε ἀφίκοντο καὶ τέσσαρα ὁρεῖνὰ πυροβόλα, ἀπὸ τῆς κυριακῆς ἐζήτησεν ὁ κ. Ἰσκος· ἐπικουρίαι ὀλίγαι ὀλίγαι ἀφικνοῦντο τὴν δευτέραν, ἀρχηγὸς δὲ πλέον τῶν μαχομένων ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἦτο ὁ γέρον συνταγματάρχης κ. Τσῆρος.

Τὸ μηχανικὸν εἰργάσθη διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν πυροβόλων· ὅτε δὲ καὶ τὸ μεσονύκτιον οἱ Τούρκοι ἐπετέθησαν, δὲν ἔμεινεν ἀργὸν καὶ τὸ πυροβολικόν. Τὴν δὲ πρωίαν τῆς Τρίτης κατέστρεψε δύο θέσεις τῶν Τούρκων, ἃς ἐγκατέλιπον, καὶ μίαν ἄλλην σπουδαίαν «Βίγλαν» ὀνομαζομένην δεσπόζουσαν τῆς κοιλάδος, ἀλλ' οἱ Τούρκοι ὠχυρώθησαν ὀπισθεν αὐτῆς καὶ εἰς τὸ ἐξαρτώμενον δάσος.

Ἡ συμπλοκὴ τῆς Τρίτης διήρκεσε μέχρι τῆς 8 π. μ. ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς 5 1/2 μ. μ. ἡσύχασαν ἑκάτερα τὰ διαμαχόμενα· τότε ἤρξατο κρατερωτάτη τῶν Τούρκων ἐπιθέσεις πρὸς υπερφαλάγγισιν, ἀλλ' ἦτο ἀργὰ πλέον, διότι καὶ τοῖς Τούρκοις μὲν ἀφίκοντο ἐπικουρίαι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἡμέτεροὶ ἐνδυναμώθησαν πλέον ἀκρύντως, καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν οἱ ἔχθροὶ ἀπεσύρθησαν κακῶς ἔχοντες τῆς Τετάρτης καὶ Πέμπτης αἱ προσβολαὶ ἦσαν ἀκαρδοὶ καὶ φαινομενικαὶ μᾶλλον. Αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τοὺς μαχομένους νὰ κρατήσωσιν ὅπως δυνήθωσι τὰς θέσεις των, διότι θὰ τοὺς στείλῃ τόσους ἀνδρας, ὥστε κάθε κλαρὶ θάχῃ καὶ στρατιωτὴν, ἐπραγματώθησαν, διότι οἱ μαχηταὶ ἀριθμοῦνται πλέον περὶ τοὺς δισχιλίους, ἐὰν δὲ λάβωσι διαταγὴν νὰ εἰσελάσωσι θὰ θαυματουργή-

σωσιν· ἄδεται ὅμως ἀνακωχή, καὶ κῆμα εἰς τοὺς κόπους· ἐν τούτοις ὅμως ἀρκετὰ ἐδιδάχθησαν ἡμῖν τε καὶ τοῖς Τούρκοις. Εἰς ἄλλην μου δὲ ἐπιστολὴν θὰ ποιήσωμαι λόγον περὶ τούτων.

Ἦδη, φίλον φύλλον, ἴσως ἐρωτήσωσιν αἱ ἀναγνώστριαι ἢ αἱ ἀναγνώσται, ἅμ αἱ ζημίαι; εἶναι ὀλίγον ἀπίστευτοι, ἀλλ' εἶναι ἀληθέσταται, διότι ἰδίους ὄμμασιν ἀντελήφθη. Ἀριθμοῦμεν δύο φονευμένους, δύο αἰχμαλώτους ἐξαπατηθέντας καὶ συλληφθέντας πρὸ τῆς συμπλοκῆς τῆς Κυριακῆς, ὁκτώ στρατιώτας τραυματισθέντας ἀκινδύνως κατὰ τὰς διαβεβαιώσεις τῶν ἱατρῶν, καὶ τρεῖς ἀξιωματικούς, τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Γρίκον τραυματισθέντα ἀνευ βλάβης τοῦ ὅσπου εἰς τὴν κνήμην παρὰ τὴν πλευρὰν ἦν ἔλαβεν ἐν Ματαράγκῃ, τὸν ἀνθυπασπιστὴν Μκνσσόπουλον κατὰ τὸν μηρὸν ἀκινδύνως καὶ τὸν ἀνθυπασπιστὴν Τραυλὸν εἰς τὸν κρόταφον ἐπιπολαίως, ἀλλὰ τόσον βαρέως, ὥστε δὲν ἐγκατέλιπε τὸ πεδίον τῆς μάχης εἰμὴ μίαν μόνον ὥραν, ὅτε μετέβη εἰς τὸ ἡμίσειαν ὥραν τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἀπέχον χωρίον Αἰγανῃ, καὶ ἐπειδὴ ὁ ὑπίατρος κ. Χριστόφορος διαταχθεὶς εἶχε μεταβῆ εἰς Πυργωτοὺς πρὸς σύστασιν προσκαίρου νοσοκομείου ἐπανήλθεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης. Τὰς δὲ ζημίας τῶν ἔχθρων ἀγνοῶ ἐν λεπτομερείαις, ἀλλ' ἃς φαντασθῇ ἕκαστος ἀφοῦ ἦσαν ἐπιτιθέμενοι.

Τὴν πέμπτην εἰς δύο σταθμοὺς ἀνωθεν τοῦ Τυρνάβου εἰς λοχαγὸς Τούρκος διέταξε τοὺς σταθμάρχας ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων νὰ ἀποσυρθῶσι πεντακόσια μέτρα ἀνωθεν, ἄλλως θὰ τοὺς κτυπήσῃ· αἱ δυνάται ἐπικουρίαι ἀπεστάλησαν· ἀλλὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν, ὡς ἐφρόνουν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐξεφραζόμεν ἔν πεποιθήσει, οἱ Τούρκοι τὸ γιγαντικὸν ὄλντοῦ ἀντικατέστησαν διὰ τοῦ χάσια, δηλ. δὲν εἰζέυρομεν τίποτε. Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Α.

ΜΑΧΜΟΥΡΛΗΣ.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἵτινες ἐγείρονται τὴν πρωίαν μὲ μαχμουρλίκι, ἥτοι κατηφεῖς καὶ δύστροποι μέχρις ἀνυποφόρου, ἀτενίζοντές σε λοζῶς, ὡς νὰ τοὺς ἐσκότωσας τὸν πατέρα καὶ ἔχοντες, οἱ πλείστοι, καὶ τὴν ἐκφρασιν ἀκόμη ἀπαισίαν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῆς συμφορῆσεως· τοὺς τοιούτους ποτὲ μὴ παρεξηγήσης, διότι ἡ στάσις των αὕτη εἶναι τοῦ αἵματος καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας, οὐχὶ δὲ τῆς θελήσεώς των. Τυχάνων μάλιστα φίλος καὶ πλησίον των μὴ βήξης, καὶ κοκκίτην βῆχα ἂν ἔχῃς, μὴ πταρνισθῇς, καὶ πρὸς τὴν δυνατοῦ ταμβάκου ἂν ἐφρόφησας, μὴ μειδιάσῃς καὶ ἂν ἀναπολήσῃς ἔστω καὶ τὸ πλέον ἀστεῖον—κυρίως δὲ μὴ τοὺς ἐγγίξῃς ἢ τοὺς ὁμιλήσῃς περιτολογίας συνήθεις, διότι τοὺς πλήττεις φρικτὰ.

Καὶ τοῦτο ὅσο νὰ σκάσῃ τ' ἀγρόνι ὡς λέγουν κοινῶς, ἥτοι γαληνιάσωσι τὰ νεῦρά των, ὅτε καθίστανται χαριέστατοι ὡς συνήθως. Τότε μάλιστα, ἂν τοὺς ἐρωτήσῃς, οὐχὶ μόνον θὰ γελάσωσιν ἀπὸ καρδίας, ἀλλὰ καὶ θὰ κάμουν χιλίους ἀστεϊσμούς εἰς βάρος των διὰ τὸ αἰκούσιον μαχμουρλίκι των.

Ἐκ τούτου φαίνεται καὶ ἡ παροιμία «ἀγάπα τον, τὸ φίλο σου μὲ τὸ ζακόνι (1) ποῦχει».

(1). Ζακόνι· ἑξ ὁμωνύμου καὶ ἐν Πελοποννήσῳ σημαίνουσα ἐλάττωμα φυσικὸν, ἢ κακὴν συνήθειαν μὴ βλάπτουσαν τρίτον.

Φαλέξ.